

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

5. Secunda gratia generalis, reliqui[a]e qu[am]dam primæ integritatis, seu naturalis possibilitas boni.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

Secunda gratia generalis, reliquæ quædam primæ integritatis seu naturalis possibilitas boni.

CAPVT QVINTVM.

EX ista igitur prædicationis Euangelicæ dispensatione quam præscientia fidei exoritur moderaretur, perspicue patet, nihil peculiare in hac diversitate Massilienses divinæ misericordiæ vel iudicio tribuere, sed illius gratiæ subtractionem ab humana quoque voluntate suspendere. Nam cum ab illis petitur, quomodo in hominibus sine Euangelij prædicatione pereuntibus, non vacillet illud, *Quod Deus omnes homines velit salvos fieri & ad agnitionem veritatis venire. Quod veluti basim Corislo renascimur pervenire, respōdere solent non solum id quod jam tetigimus, Prosperi in idcirco esse inexcusabiles quod Evangelium ideo non Epist. ad audierint, quia nec fuerint recepturi; & quod ideo August. placitum non renoventur divina misericordiæ, sive baptismi, Sacramento, quia quod nec renovari velle habeant, prænoscantur: Sed in primis illud, quod sine ulla Evangelij vel doctrinæ per homines vel Angelos tradita prædicatione, ad unius veri Dei cultum, inquit Prosper, potuerunt instrui intelligentia naturali. Hoc est ergo alterum & quidem superiore principalius gratiæ genus, quod Massilienses lapsi hominibus adesse volunt, quædam videlicet prima integritatis reliquæ, quas homines in natura rationali, sive in intelligentia naturali gerunt, quantumvis in originali peccati corruptione nascantur. Quæ quidem integritas quandoquidem in Adamo Deum autorem habuit illius reliquæ quoque ad conditoris & largitoris gratiam referendæ sunt. Hanc sententiam disertis verbis apud Hilarium tradunt. *Nec de hac fide posse dici: quid habes quod non accepisti cum in eadem natura remanserit licet vitata, quæ prius sana ac perfecta donata sit. Eadem in natura remansisse volunt non quod aliquid fidei reipsa, & ut aiunt, formaliter in natura fuerit, sed quia potestas quædam credendi in naturali arbitrij rationalis libertate remanserit: Quod apertius in eadem Epistola superius dicitur: Excludi putant, in Augustini sententia, omnem prædicandi vigorem si nihil quod per eum existeret in hominibus remansisse dicitur. Videlicet quia iuxta illam homo non potest audita exhortatione ad credendum sua se libertate flectere & fidem arripere vel tenere nisi credendi voluntate donata, ut ibidem dicunt. Et non multo post: Unde consequens putant exhibendam ab eo fidem, cuius natura id voluntate conditoris concessum est, & nullam ita depravatam & extinctam putant, ut non debeat vel possit se velle sanari. Sed accuratissime sententiam istam apud Prosperum nonnulli Massiliensium tradunt: Qui tamen quatenus majores quam ad credendum vires homini ex lapsu reliquas esse sentiunt aut sentire videntur, magis ad Pelagianos eodem Prospero autore**

A referendi sunt. Sic ergo illorum opinionem exprimit: *Quidam vero horum in tantum à Pelagianis semitis non declinant, ut cum ad constituendam eam Christi gratiam quæ omnia præveniat merita humana cogantur, ne si meritis reddatur frustra gratia nominetur, ad conditionem hanc velint uniuscuiusque hominis pertinere, in qua eum nihil prius merentem, quia nec existentem liberi arbitrij & rationalem gratia creatoris instituat ut per discretionem boni & mali, & ad cognitionem Dei & ad obedientiam mandatorum eius possit suam dirigere voluntatem, atque ad hanc gratiam quæ in Corislo renascimur pervenire, per naturalem scilicet, facultatem petendo, quarendo, pulsando &c. ubi si per illa verba (ad obedientiam mandatorum suam dirigere voluntatem) quorumlibet mandatorum obedientiam per illam gratiam naturæ exhiberi posse putant, non erit ista Massiliensium illorum sententia, de quibus hic nobis est disputatio, sed potius ut supra diximus Faustii & similium, qui omnium virtutum perfectionem cum Pelagio naturæ viribus tribuebant. Sin vero illam dumtaxat obedientiam intelligunt qua quis obedire volens credit jubenti Deo, & suæ infirmitatis conscius vires petit, quibus illa mandata possit implere, erit ipsissima illa sententia de qua differimus, quod ita esse, sit inde utcumque verisimile, quia nullorum operum perfectiorum, sed petendi tantum, quarendi atque pulsandi mentionem faciunt.*

Hæc ergo gratia naturæ, veluti tabula quædam ex Adami naufragio reliqua qui ad omnem omnino iustitiæ operationem integerimus, liberrimus & fortissimus conditus fuerat, nihil est aliud nisi pars illius possibilitatis naturalis quam Celestinus per peccatum pernitentis amissam docet, seu illius libertatis naturalis qua primi hominis liberum arbitrium ita liberum erat, inquit Augustinus, ut bene velle possit & male, nec erat necesse ut ei Deus per gratiam sicut nunc necesse est, ipsum velle vel agere largiretur, sed proper præstantiam indulta libertatis & facultatis ex se poterat velle & agere, tametsi non sine gratia simul influente, quemadmodum hoc suo loco latè & solidè Deo juvante tradituri sumus. Hanc naturalem hominis libertatem per peccatum violatam & infirmatam eatenus Massilienses putant, ut quamvis per eam nullo modo possit sicut Adâ olim potuit, omnia divina mandata perficere & in iustitia perseverare si vellet, non tamen ita esse extinctam aut depravatam, ut saltem id quod omnium infimum, tenuissimum, abjectissimumque iustitiæ exordium est, per eam inchoare non possit. Hoc est enim quod supra dicentes audivimus: *Nullam ita depravatam vel extinctam putant ut non debeat vel possit se sanari.*

Ibid.
In Epist. Hilari.
 sanari: quippe velle sanari prima omnino est, adeoque infima iustitiæ ratio. Hoc est quod paulo post: Si autem, aiunt, dicatur vel talem (supple voluntatem) omnibus remansisse, quia vel contemnere, qui valeat vel obedire (credendo) de compendio putant rationem reddi electorum vel reiectorum &c. Nempe tantillum de naturali illa primi hominis libertate superesse volunt, ut saltem possit velle vel credere, etsi non possit amplius progredi. Hoc est quod saltem quatenusque dolorem ad exhortationem corruptentis oriri posse ex illa superstitite libertate arbitratur, quo saltem doleat quod mandatis obedire non possit. Hoc denique quod disertis verbis asserunt: Proprium arbitrium ad hoc tantum esse LIBERVM ut velit vel nolit admittere me-

A *dicinam.* Hoc enim in Adamo, teste Augustino, ita liberum fuit, ut universam iustitiam posset implere si vellet. Nunc autem secundum Catholicam & Apostolicam eiusdem Augustini sententiam, ita infirmatum est, ut non solum per libertatem suam iuste agere vel seipsum sanare non possit, quod Massilienses etiam libentissime confitentur, sed ne quidem possit credere aut velle admittere medicinam sive ut uno totum verbo Augustini complectar nec accedere possit ad Deum nec manere cum Deo. Hoc est enim quod solidissime constantissimeque docet Augustinus, quando Massilienses corrigens dicit: Non est hoc omnino in viribus liberi arbitrii quales nunc sunt; fuit in homine antequam caderet.

Lib. de dono per sen. c. 7.

Ibid.

Tertia gratia generalis Massiliensium est actualis, interna, & sufficiens ad credendum, non ad operandum. Late ex principijs Augustini & Massiliensium astruitur, aliqua de natura ejus.

CAPVT SEXTVM.

MAGNA vero statim hic suboritur A ducitatio, quomodo recte istam credendi potestatem seu libertatem ex primæ conditionis integritate reliquam esse Massilienses arbitrari possunt, quandoquidem habituales Adami gratiam sive iustitiam ex qua libertas illa magna surgebat, in ipso & posteris profus amissam esse fateantur? Deinde quidquid poterat Adam sive credere sive operari, non sine interno gratiæ adjumento poterat, quod cum ipsi omnino repudient, & solâ naturali libertate credi posse statuunt, sene non tam posteros Adami, peccato ejus vulneratos videntur asserere, quam lapsos esse homine stante fortiores; utpote qui sine gratiæ interioris auxilio credere posse dicantur, quod homini primo non nisi qualiscunque gratia conferebat.

Sed unde magna illa primi hominis potestas & libertas oriretur, non est hic suffus differendi locus. Hoc tantum hic dico, magno pere illos hallucinari qui ex habituali gratia eam pullulasse arbitrantur. Neque enim ullo modo restituta habituali illâ iustitiâ quam Adamus habuit, adeoque majori & atctiori, magna illa libertas restituitur. Quod argumento est evidenti illam ex alia radice proficisci: quod quando de iustitiâ primi hominis disputandum erit, ex professo ex Augustini principijs declarabitur. Hanc ergo qualemcunque radicem libertatis & potestatis eatenus integram post lapsum remansisse posteritati Adæ Massilienses putant, ut saltem velle sanari possit & credere, quamvis per eam non possit bonum operari.

Virum autem præterea internam aliquam gratiam isti superstiti libertati ad credendum

A necessariam esse sentiant, perplexior difficultas est. Nam plerique recentiorum extra controversiam esse debere putant, quod omne actualis internæque gratiæ auxilium penitus pernegaverint. Ex quo fit ut in multis doctrinæ capitibus quam ipsi nunc de naturæ viribus de gratiæ & prædestinatione lapsorum hominum tradunt, se extra teli iactum & omne periculum erroris esse non dubitent. Vnde operæ pretium est diligentius omnia Massiliensium principia, ne quâ forte in re tanti momenti obscuritate fallantur, inspicere.

Et primo quidem quod supra monui, hic iterum observatum velim; non omnes unum idemque sensisse Semi-Pelagianos: Vnde nec omnium sensum nobis indagandum esse propositum, sed illorum dumtaxat, quorum opinionem ac dogmata Prosper & Hilarius Augustino censenda & refutanda prodiderunt. Errantium quippe opiniones nosse, non ita multum prodest, nisi simul quid de singulis judicandum sit, quid fugiendum, quid tenendum, quid tolerandum, certa probataque alicujus Doctoris interposita autoritate noscatur. Hanc Augustinus Massiliensium opinionibus sibi perscriptis interposuit, & eam Ecclesia iudicio suo tam luculente comprobavit, ut quid de cæteris Pelagiani erroris reliquijs sive Cassiano, sive Fausto, sive alijs post ejus obitum huc usque pullulantibus judicandum sit, ex ejus potissimum scriptis tanquam ex totius Ecclesiæ promptuario, unde & Canones Conciliorum hausti sunt, & indubitata sentiendi regula qua omnis imposteriorum ingeniorum regatur libertas, aut franetur petulantia, debeat peti.

Itaque Massiliensium opinionibus, & Augustini